

Normalitat científica i ordre establert

per Bernat Joan i Marí

Poc després de sortir publicat el meu estudi titulat *Les normalitzacions reeixides: Apunts sobre la construcció de llengües nacionals a l'Europa del segle xx* (Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1996. «La Busca»; sociolingüística), Francesc Vallverdú, a través de les pàgines de la revista *El Temps*, em va retreure el fet d'haver-hi posat, en l'apartat de les conclusions, un component de passió i d'opinions personals. Sembla, doncs, que hi destacava una manca de neutralitat, i afirmava que això, en ciència, és imperdonable.

He de confessar que, partint d'un realisme absolutament necessari, consider que no vaig intentar aquesta neutralitat ni tampoc crec que sigui possible. Quan algú reclama aquesta neutralitat, en ciència, automàticament ha d'esdevenir sospitós d'estar defensant algun altre tipus de cosa. Perquè no hi ha neutralitat, donat que qualsevol investigació científica es troba mediatitzada pels punts de vista, l'entorn cultural, la ideologia i altres factors relacionats amb qui realitza l'esmentada investigació.

En ciències socials, a més, què ha d'impedir que en les conclusions d'un estudi determinat hom faci propostes relacionades amb la planificació social? Per quina raó, en un estudi sobre com han funcionat els processos de normalització lingüística que han arribat a port, no s'haurien de poder fer propostes que considerem adients per al nostre propi procés de normalització?

Si bé és cert que no he pretès en cap moment la neutralitat, perquè consider que aquesta és impossible, sí que en tot moment he posat el màxim de zel pel que fa a la l'objectivitat. Les dades que s'ofereixen en l'estudi m'han estat fornides per investigadors i investigadores de provada solvència, escampats arreu de les universitats europees. I, en tots els casos en què m'ha estat

possible, jo mateix m'he afanyat a contrastar-les. Neutralitat, no; objectivitat, sí.

Si un estudi és objectiu, les conclusions se les pot fer cadascú a mida dels seus propis plantejaments i punts de vista.

Hi ha sociolingüistes que consideren que, malgrat que la normalització lingüística va sempre lligada a un procés més ampli i complex que és la normalització nacional, a Catalunya es pot deslligar l'una de l'altra. Aquesta teoria, a diferència de la que hi ha exposada en *Les normalitzacions reeixides*, s'ha de demostrar. No hi ha casos de normalitat lingüística sòlida i duradora en comunitats lingüístiques desproveïdes de poder polític propi. Correlativament, quan una comunitat humana aconsegueix la seua sobirania nacional, allò més habitual és que també assoleixi una situació de normalització de la llengua pròpia (em refereixo, per descomptat, al context europeu, que, d'altra banda, és el nostre). Si per tot arreu, normalització lingüística i sobirania (és a dir, normalització) nacional van unides, què ens pot fer suposar que a Catalunya no guarden una relació tan estreta?

La meua sospita particular és que, darrere els retrets de Francesc Vallverdú, el que s'hi amaga (o el que hi tatx l'orella descaradament) és una defensa sense pal·liatiu de l'ordre establert. No hi fa res que la política lingüística, arreu, es lligui amb la política «tout court». L'ordre establert —Constitució espanyola i francesa, estatuts mal anomenats d'«autonomia», consideracions i prejudicis d'una part de la població catalana, de bona part de la població espanyola i de gairebé la totalitat de la població francesa, etc.— requereix, segons sembla, deixar de banda unes certes opinions i consideracions. Per molt que aquestes siguin, en el sentit eurocèntric del terme, plenament universals.